

*Leerboek psychiatrie. Kinderen en adolescenten.* Onder redactie van T.Doreleijers, F.Boer, J.Huisman, R.Vermeiren en E.de Haan. 435 bl., fig., tabellen. De Tijdstroom, Utrecht 2006. ISBN 90-5898-090-1. Adviesprijs: geb. € 45,- (incl. dvd).



Een kinderpsychiatrisch leerboek in de Nederlandse taal bestond nog niet. Dit boek is een aanwinst en het is behalve een leerboek ook een leesboek, zo prettig leest het.

Het eerste gedeelte is gewijd aan kinderen en hun leefomgeving. Zo kan de lezer er vinden op welke leeftijd kinderen zichzelf kunnen aankleden en hoeveel uren zij slapen, maar ook hoe de jeugdzorg en het onderwijs in Nederland en België georganiseerd zijn. Het tweede gedeelte bevat algemene hoofdstukken over psychopathologische aandoeningen en over specifieke psychiatrische stoornissen. In het hoofdstuk Diagnostiek vindt men controlelijstjes, verwijzingen naar gestandaardiseerde interviews en een protocol voor een eerste screening. Deel drie bestaat uit hoofdstukken over de afzonderlijke psychiatrische stoornissen.

Elk hoofdstuk heeft één of meer vignettes die 'meelopen' met het hoofdstuk en waarover de lezer aan het eind vragen kan beantwoorden (de antwoorden staan op de volgende bladzijde). De hoofdstukken zijn beknopt, naar mijn smaak soms iets te kort, bijvoorbeeld over aandachtstekort-hyperactiviteitstoornis (ADHD), een stoornis die toch een hoofdrol vervult in de kinderpsychiatrie. Nog een klein punt van kritiek is het ontbreken van een apart hoofdstuk over mishandelde en misbruikte kinderen. De goede bijdrage van Eric Schoentjes zit ver-

scholen in een hoofdstuk waar het volgens mij niet thuishoort. Een extra attractie is de dvd met daarop interviews met kinderen van verschillende leeftijden, toegelicht door de interviewers Boer en Doreleijers. De interviews zijn mooi opgenomen en uitgevoerd met aandacht voor hoe je iemand ophaalt uit de wachtkamer en hoe je uitlegt wat een kind in het gesprek te wachten staat.

Dit prettig leesbaar leerboek met dvd wil ik van harte aanbevelen.

R.Vecht-van den Bergh

L.W.E.van Heurn, N.J.G.Jansen, P.R.G.Brink en W.L.M.Kramer, *Ongevallen bij kinderen.* (Serie Praktische Kindergeneeskunde.) 97 bl., fig., tabellen. Bohn Stafleu van Loghum, Houten 2007. ISBN 978-90-313-3660-9. Adviesprijs: ingen. € 31,50.

Dit handzame boekje in de serie 'Praktische kindergeneeskunde' is gewijd aan een kinderchirurgisch thema: traumatologie. De auteurs beschrijven in minder dan 100 bladzijden de diverse aspecten van letsels bij kinderen, vanaf de basisprincipes van de eerste opvang en verwondingen van de weke delen, inwendige organen en skelet, tot en met kindermishandeling. Uiteraard kan in dit bestek dit veelzijdige thema slechts oppervlakkig besproken worden.

De tekst is soms grotendeels beschrijvend; vooral het hoofdstuk over stomp buiktrauma geeft weinig of geen richtlijnen voor de praktijk. De hoofdstukken 3 (over hoofd en nektrauma) en 6 (over letsels van extremiteiten) geven veel meer op de praktijk gerichte aanwijzingen.

Op enkele details ga ik in. Op bl. 49 wordt de belangrijke rol van de abdominale echoscreening op vrij vocht niet genoemd; op bl. 58 wordt gesproken van een mediale condylusfractuur – veel vaker komt voor de mediale epicondyl(us)fractuur; op bl. 68 wordt een beleid ten aanzien van ingestie van scherpe vreemde voorwerpen gepropageerd dat geen aanspraak kan maken op evidence, en paperclips zijn over het alge-

meen niet scherp; op bl. 77 wordt niet duidelijk gemaakt dat de brandwondencentra geen kinderchirurgische centra zijn, zodat het soms nodig is een kind met ernstige brandwonden of inhalatietrauma op de Intensive Care van een kinderchirurgisch centrum op te nemen.

De vraag is voor wie dit boekje is bedoeld. Bijna elk hoofdstuk eindigt met een rubriek over de rol van de huisarts. Daarmee wordt gesuggereerd dat dit boekje vooral voor deze doelgroep is geschreven. De meeste huisartsen zullen zich toch niet wagen aan de behandeling van fracturen, zelfs simpele, zoals op bl. 61 wordt gesteld. Het lijkt mij niet waarschijnlijk dat veel ouders tevreden zijn als de huisarts bij het vermoeden van een fractuur eerst rust geeft en dan na een paar dagen eens beziet of röntgenonderzoek nodig is.



Ook op bl. 55, waar het beleid bij stomp buiktrauma wordt besproken, wordt de huisarts een belangrijke rol toegekend. Frequentie controles bij twijfel over inwendig letsel worden aanbevolen, maar ook hier zal in de praktijk toch snel een consult (en echografie) in de tweede lijn worden gevraagd. Voor artsen in opleiding tot chirurg bevat het boekje te weinig specifieke gegevens voor diagnostiek en behandeling. Voor kinderartsen (in opleiding) is het nuttig om bij de hand te hebben als zij op de Spoedeisende Eerstehulp werken. Ook voor de nieuwe categorie van spoedeisendehulpartsen biedt het een goede basis.

Kortom, het boekje is meer geschikt voor niet-chirurgische specialisten (al dan niet in opleiding) dan voor huisartsen.

H.A.Heij